

Školní vzdělávací program

Základní škola a Mateřská škola Bukovec

1. aktualizace

Zpracovatel: Ludmila Burdková

Na tvorbě se spolupodílel: pedagogický kolektiv mateřské školy

Projednán a schválen pedagogickou radou dne 31.8.2012

Školní vzdělávací program

Obsah: 1. Základní údaje o mateřské škole

- A Identifikační údaje o škole
- B Obecná charakteristika školy
- C Organizační uspořádání školy

2. Charakteristika programu

- A Hlavní myšlenky, ze kterých program vychází, zaměření
- B Dlouhodobé záměry rozvoje – vize
- C Co nabízíme - prostředky směřující k podpoře zdraví
 - Formy a metody vzdělávání
 - Oblasti předškolního vzdělávání

3. Neformální kurikulum

Analýza podle KPZ

4. Formální kurikulum

- A Téma, hlavní cíle programu, oblasti vzdělávání
- B Podtémata - hlavní společné bloky
- C Podtémata – charakteristika, pedagogický záměr, přiřazené cílové kompetence podpory zdraví, tématické části
- D Tvorba třídního vzdělávacího programu – pravidla

5. Pravidla pro vnitřní hodnocení a evaluaci

6. Příloha č. 1 – Konkretizované očekávané výstupy RVP PV

1. Základní údaje o škole a jejím vzdělávacím programu

Název ŠVP: „**JE NÁM DOBŘE NA SVĚTĚ**
aneb s básničkou a písničkou jde všechno líp.“

ŠVP vychází z RVP PV a z modelového projektu Kurikulum podpory zdraví v MŠ

A Identifikační údaje o škole

adresa	Základní škola a Mateřská škola Bukovec Bukovec č.214 739 85 Bukovec příspěvková organizace
ředitel:	Mgr. Libuše Stonawská

telefon	ZŠ a MŠ +420 558 358 627
Email:	zsbukovec@seznam.cz
IČO:	75027283
zřizovatel:	Obec Bukovec
typ:	materšská škola s celodenní péčí
stanovena kapacita:	46
provozní doba:	7 - 16 hod.

Od 1.1.2003 se MŠ stala součástí ZŠ

zpracovatel ŠVP: Ludmila Burdková
Schválen byl pedagogickou radou 31.8.2012

1.

B Obecná charakteristika školy

Naše mateřská škola se nachází v obci Bukovec, malé vesničce v Beskydech, blízko hranic s Polskem. Je v přízemí a prvním patře dvoupatrové budovy ZŠ, která stojí u poslední autobusové zastávky v obci. Budova je stará, ale v roce 1999 prošla velkou rekonstrukcí s nadstavbou a v roce 2012 byla vyměněna okna v přízemí a suterénu za nová plastová. V plánu zřizovatele je v příštím období dokončit výměnu oken v celé budově, zrekonstruovat sociální zařízení v MŠ a pokračovat v úpravách nejbližšího okolí školy.

Místnosti MŠ jsou prosvětlené, okna otočená k jihu.

Rozdělení místnosti v MŠ:

Přízemí – první třída MŠ - šatna, sociální zařízení i pro personál, velká herna rozdělena zasouvacími dveřmi s malou kuchyňkou, ložnice

První patro – druhá třída MŠ – herna, sociální zařízení. Tato třída je k dispozici MŠ je-li MŠ dvoutřídní. V případě sníženého počtu předškolních dětí je tato třída využívána pouze pro řízenou činnost předškoláků a jinak je využívána ZŠ.

K budově patří i tělocvična, do které se vchází pouze přes venkovní chodník. Naproti budovy je malá školní zahrádka s členitým terénem, s pískovištěm a

dalším zahradním zařízením (průlezka – sponzorský dar, klouzačka – SRPŠ).

Díky tomu, že se nacházíme v krásném přírodním prostředí (pole, louky, lesy, kopce), využíváme je k pobytu venku.

Mateřská škola sídlí v obci mezi domy, poli, kopci a lesy. Děti, které ji navštěvují, tady mají domov a své rodiny, vycházejí z tohoto prostředí, které je utváří a formuje. Prostřednictvím mateřské školy pak vstupují do nového sociálního prostředí, které jim přináší mnoho poznatků a podnětů. Protože je MŠ v budově školy, potkávají se děti denně se svými staršími kamarády, „školáky“ a proto je vstup do ZŠ pro ně z tohoto důvodu snazší.

C Organizační uspořádání školy

Kapacita mateřské školy činí 46 dětí.

Podle počtu dětí se střídá období, kdy je MŠ dvoutřídní nebo jednotřídní vždy však s celodenním provozem.

Jelikož nejsou v obci jesle, jsou do mateřské školy přijímány i děti mladší 3 let.

Přijímání dětí se řídí platnou legislativou.

Zápis obvykle probíhá v lednu nebo únoru a veřejnost je o něm informována formou plakátů a v obecním zpravodaji.

Děti jsou také přijímány v průběhu roku

2.

Jestliže je MŠ dvoutřídní, pak jsou děti rozděleny do tříd administrativně podle věku, ale v praxi probíhá mnoho činností ve smíšených skupinách. Učitelky využívají rozdělení podle potřeb např. dopolední řízené pedagogické činnosti s předškoláky, vycházky, ...ale také s přihlédnutím na sourozenecké a kamarádké vztahy zejména u nových dětí v období adaptace. Odpolední činnosti probíhají společně v heterogenní skupině. Pracovní doba pedagogů je rozvržena podle potřeb školy.

Provoz MŠ probíhá od 7.00 – 16.00 hodin. Děti se scházejí zpravidla do 8 hodin, ale po dohodě s rodiči i v průběhu dne. Rodiče předávají děti osobně přímo učitelce.

Máme zájem, aby byly děti ve školce spokojené.

Režim dne je flexibilní, a proto jej lze pružně přizpůsobit denním podmínkám.

7.00 - 9:00	Příchod dětí do mateřské školy, předávání dětí pedagogickým pracovnícím do třídy, volně spontánní zájmové
-------------	---

	<p>aktivity, rozvíjení podnětů nabízených učitelkou, individuální a skupinové činnosti</p> <p>Společné přivítání dne</p> <p>Tělovýchovná chvilka</p>
9.00 - 10.00	<p>Osobní hygiena, dopolední svačina</p> <p>Rozdělení dětí do dvou skupin podle věku na předškoláky a broučky</p> <p>Aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky – logopedická prevence, diskuze, grafomotorika, hudební a pohybové činnosti, výtvarné a pracovní činnosti, flétny, angličtina hrou, ...</p>
10.00 - 11:35	Pobyt dětí venku, případně náhradní činnost
11:35 - 12:15	Oběd a osobní hygiena dětí (čistění zubů, ...)
12:15 - 14:15	<p>Poslech pohádek – čtených učitelkou, z gramofonu, video</p> <p>Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku, průběžné vstávání</p>
14:15 - 16.00	<p>Průběžná odpolední svačina, osobní hygiena</p> <p>Volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy</p>

3.

Režim dne zohledňuje věkové a fyzické zvláštnosti dětí, učitelky jsou povinné ho pružně přizpůsobovat aktuálním potřebám dětí. Pokud je MŠ dvoutřídní, probíhá tento režim ve dvou třídách.

V mateřské škole je dostatečně dbáno na soukromí dětí, pokud mají potřebu uchýlit se do klidného koutku a nezúčastnit se společných akcí, je jim to umožněno.

Personální obsazení MŠ:

Dvě nebo tři pedagogické pracovnice a jeden provozní zaměstnanec – školnice.

2. Charakteristika programu

A Hlavní myšlenky, ze kterých program vychází, jeho zaměření

Máme vytvořený vlastní program, jež nese moc hezký název:

**„JE NÁM DOBŘE NA SVĚTĚ
aneb s básničkou a písničkou jde všechno líp.“**

Je zpracován v souladu se záměry z RVP PV a čerpá z modelového programu „Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole“. Uskutečňuje se podle něj vzdělávání dětí.

Logopedická péče je zajišťována odborně ve spolupráci s logopedickou ambulancí v Jablunkově.

Jeho cílem je přispět k vytvoření podmínek pro celkovou pohodu dítěte a výchově ke zdravému životnímu stylu.

Zdraví chápeme jako subjektivní pocit životní pohody, souladu a harmonie. Můžeme je ovlivňovat svým chováním, postoji, myšlením a zdravým způsobem života. Proto je důležité, aby se děti v MŠ naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým vědomostem, jak chránit zdraví své i ostatní. Uvědomujeme si, že zdraví je v současné době hodnotou v mnoha ohledech ohroženou, proto ho budeme vědomě podporovat ve všech jeho podobách - zdraví tělesné, duševní i sociální.

Vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích celého dne.

4.

Tento dokument je otevřený, umožňuje další rozvoj školy.

Základní filozofie naší mateřské školy:

Vychovávat děti zdravé, veselé, všestranně rozvinuté,
vzdělané a spokojené tak, aby byla uskutečněna
myšlenka uvedená v názvu našeho ŠVP.

Programem podpory zdraví v naší MŠ i povinného stupně vzdělávání prolínají dva důležité, vzájemně se doplňující principy.

**1. Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce
v celku společnosti a světa**

Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa považujeme za nejdůležitější postoj, který se naše MŠ snaží kultivovat jak u dětí, tak u učitelů a který promítá do tvorby odpovídajících podmínek své vzdělávací činnosti.

- učit děti popsat své potřeby

- respektovat individuální přístup
- užívat model přirozených lidských potřeb podle A.Maslowa

Maslowovo třídění lidských potřeb se hodí na každého člověka v každém věku. Podle znázorněné hierarchie potřeb můžeme přistupovat jak k dítěti, tak jeho rodičům nebo učitelce a zaměstnancům.

5.

POTŘEBY Stoupáme vzhůru po Maslowově pyramidě lidských potřeb

2. Rozvíjení komunikace a spolupráce

Rozvíjení komunikace a spolupráce považujeme za proces osvojování stěžejních dovedností, jejichž prostřednictvím dokážeme uspokojovat potřeby jednotlivce v kontextu společnosti a světa a současně děti efektivně vzdělávat.

- používat pouze pozitivní formy komunikace - verbální, neverbální
- dodržovat zásady naslouchání – věnovat pozornost
 - nehodnotit
 - projevit účast otázkami
 - být empatický
- užívat prostředky vedoucí k vědomé spolupráci
 - bezpečné prostředí, dohodnutá pravidla
 - bezpodmínečné přijetí dítěte učitelkou a dětmi
 - mít možnost jednat aktivně
- užívání komunitního kruhu s pravidly

6.

B Dlouhodobé záměry rozvoje

Stěžejní cíle naší mateřské školy:

- Vést děti ke zdraví a zdravému životnímu stylu a k vědomí osobní zodpovědnosti, naučit děti postojům, které spočívají v úctě ke zdraví, a praktickým dovednostem chránícím zdraví. (Nejsnáze si člověk osvojí návyky, dovednosti a chování podporující zdraví, když se jim začne učit co nejdříve a to v předškolním věku.)
- Vytvářet v MŠ prostředí pohody na základě vzájemné spolupráce, součinnosti, empatie, komunikace dítě – dítě, dítě – dospělý, dospělý – dítě, dospělý – dospělý.
- Dobrá spolupráce s rodiči na základě důvěry, tolerance, respektu, otevřenosti a informovanosti, (respektovat prvořadý výchovný význam rodiny) a připravovat další společné aktivity.
- Hluběji se zaměřit na ekologickou výchovu
Využít krásné přírodní prostředí (louky, kopce, lesy,..) a místní hospodářství k pozorování přírody a ochraně životního prostředí.
naučit děti vnímat přírodu všemi smysly, protože příroda promlouvá ke každému jinou řečí.
naučit se přírodu chránit a vědět, že ji potřebujeme pro život.
uvědomit si, že prostředí lze chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
probouzet úctu k životu, a tak vést děti k poznávání a chápání jevů a dějů ve svém okolí.
- Úspěšně rozvíjet spolupráci mezi naší mateřskou školou v Bukovci a Przedszkole v polských Lodygowicích.

C Co dětem nabízíme:

Jaké prostředky směřující k podpoře zdraví používáme:

Věcné prostředí: směřujeme nadále k uspořádání tříd jako dílen a členění prostoru i pro samotu
doplňování vybavení
dodržování bezpečnosti a hygieny
podnětnost estetického prostředí (spolupráce dětí)

Organizační uspořádání dne:

řád školy vytváří rovnováhu mezi volností a disciplínou,
je flexibilní

Sociální prostředí: Tvoření pravidel soužití na základě skutečných situací
ve spolupráci s dětmi a vytváření piktogramů

Pravidla se snažíme formulovat pozitivně, to znamená, hovoříme o tom, co máme dělat. Děti potřebují vědět, co od nich očekáváme. Děti potřebují jasný řád, pravidelnost k tomu,

aby získaly pocit jistoty. Vytvoření pravidel společného soužití a jejich dodržování je jednou ze základních podmínek budování bezpečného a důvěryhodného prostředí v MŠ.

1. Chovám se k druhým tak, jak chci, aby se chovali oni ke mně
2. Umíme se rozdělit (o hračky, pamlsky, pomůcky)
3. Nerušíme při hře ostatní
4. Hezky se vítáme a loučíme s druhými (při příchodu se pozdravíme a při odchodu se rozloučíme), mluvíme slušně
5. Když něco potřebuji, požádám o pomoc starší děti nebo dospělé
6. Neberu si nic, co mi nepatří
7. Máme se rádi, jsme kamarádi, dohodneme se bez hádek, žalování a ubližování
8. Po skončení hry uklízíme hračky (pomůcky) na svá místa, s hračkami zacházíme šetrně
Ukládáme své věci, a snažíme se je udržovat v pořádku a čistotě dle svých možností
9. V „lehátkárně“ se chováme tiše, domlouváme se klidně
10. Myjeme si ruce – před jídlem a po jídle, po použití toalety apod.
11. Když jeden mluví, ostatní naslouchají
12. Neodcházíme ze třídy bez domluvy s učitelkou
13. Když je mi něco nepříjemné, řeknu to, neberu nic od cizích lidí
14. Dodržuji pravidla bezpečnosti i společenská pravidla (na silnici, v tělocvičně, při práci s počítačem, zimních hrách, jízdě v dopravním prostředku)
15. Chráníme přírodu, vše živé
16. Vážíme si práce druhých, neničíme kamarádům výrobky

Formy a metody vzdělávání:

- Hlavní a nejdůležitější prostor má **prožitkové učení**.
Nabídka má na zřeteli: **čím se budou děti zabývat, co budou dělat, co budou prožívat**
- Respektovat individuální a potřeby a možností dětí
- Uplatňování odpovídajících metod a forem práce
- Aktivní podpora rozvoje komunikačních dovedností
- Podporování dětské zvědavosti
- Situační učení
- Sociální učení na principu nápodoby
- Aktivity spontánní a řízené, vzájemně provázané a vyvážené
- Didakticky zacílené činnosti pedagogem přímo nebo nepřímo motivované
- Tyto činnosti v menší skupině či individuálně
- Vzdělávací nabídka na individuální volbě a aktivní účasti dítěte
- Uplatňovat integrovaný přístup

8.

Co dětem nabízíme:

- pracovat ve skupinkách i individuálně, spolupracovat s kamarády
- samostatně se rozhodnout pro činnost a dokončit ji
- vyjádřit svůj názor
- tvořit, poznávat, experimentovat, rozvíjet představivost

- komunikovat s dětmi i dospělými
- posilovat zdravou sebedůvěru, přirozeně rozvíjet sociální vztahy
- možnost zapojování rodičů do života MŠ

nadstandardní nabídky

- Spolupráce s Przedszkole v Lodygowicích v Polsku
- Angličtina hrou
- Veselé pískání, zdravé dýchání
- Hudebně pohybové činnosti
- Grafomotorická cvičení na uvolnění ruky
- Logopedické chvílky
- 10 dvouhodinových lekcí předplavecké výchovy na bazéně v Bystřici
- Lyžování s „Mart’ánkem“
- vystoupení na veřejnosti
- divadelní představení v MŠ
- práce s PC
- výlety, další akce a činnosti dle aktuální nabídky

Rituály: denní rituály napomáhají vytváření bezpečného sociálního prostředí a vedou k osvojení pravidel lidského soužití

- **Ranní přivítání s učitelkou – kontakt a sdělení prvních informací a prožitků**
- **Rituál rozloučení**
- **Rituál činností: hygieny, jídla, her**
- **Rituál pobytu venku**
- **Rituál odpočinku a poslechu pohádek před ním**
- **společné přivítání dne - co bychom mohli ještě udělat, abychom prožili hezký den, sdílení prožitků, naslouchání – komunitní kruh**
- **Rituál společných prožitků : slavností, oslavy narozenin, svátků**
- **pečení brambor na zahrádce**
- **Vánoční posezení u stromečku s dětmi PMŠ a dětmi 1.třídy ZŠ**
- **Mikulášská a vánoční besídka**
- **Karneval**
- **Velikonoční radosti**
- **Svátek matek**
- **Den dětí**
- **Radovánky**
- **Výlety (předškoláci do družební školky v Polsku)**
- **Rozloučení s předškoláky**

V průběhu jednoho dne jsou zastoupeny všechny oblasti podpory zdraví v MŠ oblast biologická, psychologická, interpersonální, sociálně kulturní, enviromentální.

1. **Oblast BIOLOGICKÁ - Dítě a jeho tělo**
(*MODRÁ - barva nebe, vzduchu, vody*)
podoblast - Lidské tělo a aktivní pohyb
Sebeobsluha
Zdravá výživa
Bezpečnost a ochrana zdraví

2. **Oblast PSYCHOLOGICKÁ – Dítě a jeho psychika**
(*ŽLUTÁ – barva slunce, slunce ovlivňuje naší psychiku*)
podoblast – Poznávání
Prožívání
Sebepojetí

3. **Oblast INTERPERSONÁLNÍ – Dítě a ten druhý**
(*ČERVENÁ - barva lásky, pochopení, láskyplných vztahů, přátelství*)
podoblast – Respekt a tolerance
Komunikace
Spolupráce

4. **Oblast SOCIÁLNĚ KULTURNÍ – Dítě a společnost**
(*BÍLÁ – barva slavností a slavnostního oblečení*)
podoblast – Rodina a domov
Škola mateřská a základní
Obec a země

5. **Oblast ENVIROMENTÁLNÍ – Dítě a svět**
(*ZELENÁ – barva přírody, stromů, trávy, ekologie*)
podoblast - Souvislosti
Vývoj a změna
Rozmanitost
Ovlivňování člověkem

3. Neformální kurikulum – podmínky vzdělávání

A/ Podrobnou analýzou všech podmínek školy podle KPZ v MŠ - dvou integrujících principů podpory zdraví a dvanácti zásad podpory zdraví v naší mateřské škole podle dotazníku INDI MŠ, dotazníků od rodičů, rozhovorů s dětmi

- jsme se snažili získat množství informací, informace vyhodnotit a zpracovat do podoby cílů, jež by nám usnadnily představu o tom, co je dobré, co je třeba změnit a zejména zdokonalit.

Zaměříme se na tyto oblasti:

Princip 1 Respekt k přirozeným lidským potřebám

MŠ postupuje při uspokojování dětských (i lidských) potřeb podle modelu A.Maslowa. Naplňování potřeb dítěte je základní podmínkou jeho vzdělávání. Základní fyziologické potřeby jsou naplňovány v souladu s hygienickými předpisy (pitný režim, použití WC,...)

Dlouhodobý záměr:

Uplatňovat pedagogické přístupy tak, aby respektovaly individuální potřeby každého dítěte. Uspokojovat potřeby dětí i dospělých tak, aby neomezovaly druhé. Vytvářet nestresující prostředí. Pravidelně sledovat individuální a věkové zvláštnosti dětí a zaznamenávat změny ve jejich vývoji.

- Rekonstruovat sociální zařízení a dotvořit intimitu a soukromí na WC pro děti.
- Vytvářet další možnosti pro zkrácení odpočinku pro nespavé děti.

Princip 2 Rozvíjení komunikace a spolupráce

Dospělí jsou v MŠ příkladem dodržování společenských pravidel a konstruktivním jednáním. Pokračovat ve vedení komunikace za stejných podmínek a v prostředí, které respektuje potřeby druhého (dospělý – dospělý, dítě – dítě, dospělý – dítě)

Dávat dětem prostor pro řešení problémů a konfliktů v mezích společně dohodnutých pravidel a umožňovat dětem spolupracovat, komunikovat a hledat řešení.

Rozvíjet u dětí schopnost naslouchat

Vést děti ke spolupráci ve spontánních i řízených činnostech

Nedostatek: logopedických vad přibývá, rodiče se spoléhají na práci logopedky a doma cvičení s dětmi provádějí nedostatečně nebo vůbec.

Dlouhodobý záměr:

Rozvíjet u dětí schopnost porozumět, dorozumět se, naslouchat a to v neohroženém prostředí, při respektování potřeb druhého.

1. Učitelka podporující zdraví

Stabilní tvořivý pedagogický kolektiv, učitelky jednají a chovají se profesionálně, jak k dětem, tak i rodičům.

Zúčastňují se vzdělávacích akcí, chápou důležitost sebevzdělávání, poznatky takto získané uvádějí do praxe a hledají stále nové způsoby práce.

MŠPZ spoléhá na učitelku, která je hlavním a integrujícím činitelem MŠ. Na jejich profesních a osobních kvalitách závisí úspěšnost vzdělávacích cílů. Děti ji často a v mnohém napodobují a tím se také učí, proto se snaží dbát na správnou životosprávu a svým chováním podporovat zdraví své i ostatních.

Dlouhodobý záměr:

Nadále se zúčastňovat DVPP, sebevzdělávat se a hodnotit kvalitu své pedagogické činnosti

11.

2. Věkově smíšené třídy

V případě dvoutřídní MŠ máme děti rozděleny podle věku, ale přesto mají možnost se potkávat v různých činnostech v dopoledních hodinách a celé odpoledne pobývat společně. Snažíme se nepřekračovat stanovené počty ve třídě.

Dlouhodobý záměr:

Vést děti k pomoci druhým zejména mladším dětem, být jim ochráncem a pomocníkem

– role staršího, vést děti k toleranci, zodpovědnosti při podílení se na společném životě v MŠ,

Vést k přátelství mezi dětmi i kamarády ze ZŠ

- Dodržování dohodnutých pravidel vytvořených společně s dětmi
“Zásady Broučků a předškoláčků“

3. Rytmický řád života a dne

Denní rytmus a řád je natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobit se potřebám dětí a jejich věkovým a individuálním potřebám.

Nově příchozí mají možnost adaptovat se na nové prostředí (podle potřeby i s účastí rodičů nebo sourozence). Ve vztazích se projevuje vzájemná důvěra, děti jsou vedeny ke zdravým sociálním projevům s dostatkem volnosti, ale i mírou omezení vyžadující dodržování potřebného řádu v mateřské škole.

Všechny děti mají stejné možnosti i stejné povinnosti, nikdo není zvýhodňován či nezvýhodňován.

Osobní svoboda a volnost je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem.

Počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech a učíme je samostatnému rozhodování (dítě se učí na základě činností, kterými se ze své vůle a svého zájmu zabývá, které provádí, učí se, co si samo dělá, co si samo zkusí, v čem se uplatní). Děti mají také možnost se činnosti nezúčastňovat. Jsou dány podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Dlouhodobý záměr: umožnit dětem s menší potřebou spánku tiché hry po odpočinku

4. Tělesná pohoda a volný pohyb

Je prováděn ranní filtr, který pomáhá zachytit viditelné známky onemocnění u dětí. Děti mají denně ve školce dostatek pohybových aktivit. Jejich frekvence se řídí aktuálními požadavky dětí formou pohybových a tanečních her. Volný pohyb probíhá také na zahradce, jejíž členitý terén přímo vybízí k pohybu. Přestože se teprve postupně vybavuje, její přínos již velice oceňujeme. K dispozici je také tělocvična k řízené činnosti. Nedostatkem je, že se do ní vchází přes venkovní chodník a proto se děti musí několikrát oblékat a převlékat, když jdou cvičit v zimním, deštivém a chladném počasí. Při pobytu venku, jehož délka se řídí aktuálními povětrnostními podmínkami, využíváme okolní přírodní terén.

Zařízení školy je průběžně doplňováno nábytkem, vyhovujícím vzrůstu dětí, tělovýchovným náčiním. Starší a střední děti mají možnost se zúčastňovat předplaveckého výcviku v Bystřici a lyžařského kurzu.

Střídání pohybu a odpočinku je optimální. Děti jsou vedeny k péči o zdraví – osobní hygiena, čištění zubů, sebeobslužné návyky, správné hygienické návyky používané i při sledování televize a PC. Je dbáno na prevenci úrazů.

12.

Dlouhodobý záměr:

Podporovat zdravý životní styl, pěstovat v dětech pozitivní vztah k pohybu jako prostředku podpory vlastního zdraví a vytvářet podmínky pro jejich realizaci v budově školy i na zahradě.

- Hledat další možnosti pro dostatek pohybových činností.

5. Zdravá výživa

Děti jsou stravovány podle zásad zdravé výživy s dostatkem ovoce, zeleniny, vlákniny, luštěnin. Strava se připravuje ve školní jídelně, která vaří také pro ZŠ. Jídelníček připravuje vedoucí jídelny společně s kuchařkami. Děti mají možnost si vybrat množství potravin, potřeba nasycení se řídí potřebami dítěte. Děti jsou vedeny k sebeobslužným návykům. Jsou také vedeny k tomu, ve spolupráci s rodinou, aby se seznámily a aspoň ochutnaly nové druhy potravin. Připravují si sezónní jablkové a mrkvové saláty a pokrmy. Je nabídnuta možnost rodičům – dávat na oslavu svých dětí do MŠ místo sladkostí – ovoce. Toto rodiče téměř stoprocentně využívají. Po celý den je k dispozici pitný režim, mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly.

Dlouhodobý záměr:

Každý je zodpovědný za své zdraví

Učit kulturně stolovat

- Rozvíjet aktivní pitný režim u všech dětí
- Nadále vést děti ke správným stravovacím návykům- seznamovat se
- s jídly, která se doma nevaří, učit děti aspoň ochutnat – nenutit,
- učit jíst zdravou výživu
- Zařazovat ochutnávky – připravovat s dětmi O a Z saláty

6. Spontánní hra

Režim dne vytváří dostatek prostoru a času pro hru, děti mají možnost hru dokončit nebo v ní pokračovat a uchovat si své výrobky. Organizace dne také zajišťuje vyváženost mezi spontánní a řízenou činností. Ke spontánní hře jsou přizpůsobené dětské koutky ve třídách. Po domluvě s učitelkou si mohou přinést z domova svou hračku.

Dlouhodobý záměr:

Doplňováním vhodných hraček a pomůcek podporovat hry v centrech

- Vytvořit nové centrum pro nejstarší děti s dostatkem pomůcek
- Pro uchovávání výtvarných a pracovních výtvorů sloužící k evaluaci využívat šanony.

7. Podnětné věcné prostředí

Mateřská škola odpovídá bezpečnostním normám. Třídy jsou dostatečně prostorné, osvětlené přirozeným i umělým osvětlením, vybaveny žaluziemi.

V prostorách tříd, umývárny a WC je plánována rekonstrukce tak, aby odpovídala počtu zapsaných dětí v MŠ. Věcné vybavení MŠ je na dostatečné úrovni, hračky a pomůcky jsou průběžně obnovovány. Byly zakoupeny audiovizuální pomůcky – CD a DVD přehrávač, televize, počítač a pro oblast ekologické výchovy jsou v MŠ videokazety s přírodní a naučnou tematikou, dřevěné hračky, krmítko, lupy, mikroskop a na zahrádce dřevěné lavičky, průlezka a nová výsadba smrků.

Dětský dřevěný nábytek je přizpůsoben věkovým a výškovým požadavkům. Většina hraček je umístěna tak, aby si je děti mohly samostatně brát. Ve třídě je také malý koutek pro soukromí dítěte. Děti se svými pracemi podílí na výzdobě prostředí mateřské školy. Jejich výrobky jsou na viditelných místech, přístupné pohledům rodičů i návštěvníků MŠ.

Čistící prostředky jsou v uzamykatelné skříni. Způsob nakládání s prádlem probíhá podle zákona č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Dlouhodobý záměr:

Vytvářet estetické a hygienické - vyhovující prostředí, které poskytuje dostatek podnětů, prožitků, zážitků a pohodu všech dětí i zaměstnanců.

- Provést rekonstrukci sociálního zařízení MŠ (v plánu OÚ)
- Průběžně doplňovat a obnovovat zařízení MŠ

8. Bezpečné sociální prostředí

Naše mateřská škola vytváří bezpečné sociální klima na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie mezi učitelkami, dětmi, zaměstnanci, život školy je založen na vzájemné spolupráci mezi všemi zúčastněnými. Spolupracujeme s rodiči. Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí.

Převažuje pozitivní hodnocení, učíme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se vytvořil kolektiv dobrých kamarádů jako prevence šikany a jiných patologických jevů dětí.

Vytváříme dětem takové prostředí, aby se cítily spokojeně, jistě, bezpečně. Děti přicházejí do MŠ rády.

Dlouhodobý záměr:

Vytváření pozitivního a bezpečného prostředí, které přispívá ke spokojenosti všech

Společně s dětmi vytvářet piktogramy některých pravidel chování.

9. Participační a týmové řízení

Od 1.1.2003 jsme součástí Základní školy a Mateřské školy Bukovec, kterou řídí ředitelka školy.

Za mateřskou školu zodpovídá vedoucí učitelka.

Za školní jídelnu zodpovídá vedoucí školní jídelny.

Povinnosti všech pracovníků jsou vymezeny. Funkční informační systém působí uvnitř i navenek. Pedagogický sbor v mateřské škole pracuje společně, zve ke spolupráci rodiče. Kolektiv MŠ vytváří atmosféru důvěry, respektu a bezpečí pro všechny v MŠ. Vedoucí učitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními pedagogy. Kontrolní a evaluační systém zahrnuje všechny stránky procesu v MŠ. Z jeho výsledků jsou vyvozovány závěry pro další chod MŠ.

14.

Pedagogický personál tvoří dvě až tři nebo čtyři kvalifikované učitelky podle počtu dětí. Všechny mají středoškolské vzdělání pedagogického zaměření. Provozní personál je zastoupen uklízečkou.

Dlouhodobý záměr:

Upevňovat dobré osobní a pracovní vztahy a tím vytvářet neoptimálnější

podmínky pro práci s dětmi.

Hledat a posuzovat nová a originální řešení situací a problémů.

Podporovat DVPP

Kvalitní tým, který pracuje na společných úkolech

10. Partnerské vztahy s rodiči

Rodiče a škola jsou partneři, které spojuje společný cíl, a tím jsou děti a jejich zdravý fyzický a duševní rozvoj.

Komunikace probíhá těmito způsoby:

- Individuálně - probíhá během celého roku a jednotlivé úspěchy a problémy dětí nebo jejich konkrétní potřeby se řeší aktuálně v době, kdy nastaly, rodiče jsou informováni o prospívání svých dětí, domlouvají se o společném výchovném a vzdělávacím postupu, půjčování pedagogické literatury,
- Písemná – na začátku roku a v průběhu roku podle potřeby vycházející informační zpravodaj Předškoláček na nástěnce v šatně informace o činnostech, akcích, platbách, vyhlášky, řády, směrnice,...
- Články v místním obecním zpravodaji
- Informační – na schůzce s rodiči v září, kde jsou seznámeni s ŠVP, řádem školy, provozním řádem,...
- Setkávací – na besídkách, oslavách, dílnách, radovánkách
- Vystavovací – v prostorách mateřské školy mají možnost stále sledovat vystavené práce dětí
- Přednášky – z PPP, logopedie, zubní prevence
- Pracovní – kdy se rodiče zapojují do pomoci MŠ (opravy hraček, úpravy zahrádky,...)

Dlouhodobý záměr: Zajistit návaznost mezi domovem a mateřskou školou

Spolupracovat v otázkách výchovy a vzdělávání na základě

partnerských vztahů, chránit soukromí rodiny a zachovávat diskretnost.

Působit na dodržování zásad zdravé výživy, nabízet osvětové aktivity –

- přednášky, odbornou literaturu, společné činnosti dětí a rodičů v MŠ.

Zaměřit se na větší prevenci výslovnosti dětí i ve spolupráci

s klinickým logopedem p.MUDr. Mrozkovou

Spolupracovat s PPP – p.Mgr. Ciencialovou a MUDr. Piegzou M. zubním lékařem

11. Spolupráce mateřské školy se základní školou

Od roku 2003 se stala MŠ součástí ZŠ, jsme v jedné budově, děti se denně potkávají se školáky, mnoho akcí je společných, spolupráce probíhá.

Úzká je spolupráce s učitelkou 1.třídy, probíhají vzájemné konzultace o dětech.

Dlouhodobý záměr: Seznámit učitele 1.třídy ZŠ se ŠVP PV

15.

12. Začlenění MŠ do života obce

Zúčastňujeme se akcí pořádaných obcí, vystupujeme na vítání občánků,

informujeme veřejnost o činnosti MŠ v místním zpravodaji. Obec nás

podporuje ve spolupráci s Przedszkole v Polsku v Lodygowicích.

Účelem spolupráce je naučit se pracově komunikovat v oblasti pedagogické,

15.

poznávat polský jazyk, prohloubit přeshraniční spolupráci a rozšířit kulturní a společenské povědomí o obou zemích.

Vzájemná spolupráce mezi zřizovatelem a MŠ je velmi dobrá.

Stále zůstává požadavek naučit děti základní dovednosti v oblasti sebeobsluhy (oblékání, zavazování,...), v hygienických návycích (čištění nosu, mytí rukou, mytí zubů), v jemné motorice (držení příboru, tužky, štětce, stříhání,...), i v etických normách (pozdravit, poděkovat, rozloučit se, neskákat do řeči, rozlišovat komunikaci s vrstevníkem a dospělým, ohleduplnost a kamarádství mezi dětmi, podporovat zdravé sebevědomí povzbuzením, zpětnou vazbou,...) Ve vzdělání a výchově bude respektována osobnost každého dítěte, upřednostňováno rozvíjení smyslového vnímání a prožitku jako základu veškerého přirozeného poznávání a vhodnými metodami a příkladem vzbuzována u dětí touha po poznání.

Všechny činnosti obsáhnou prvky hry a tvořivosti.

Budou rozvíjeny komunikativní dovednosti dětí a zařazovány preventivní logopedické chvílky, zajištěn dostatek pohybu v budově i venku, přiměřené střídání zátěže i aktivit, pitný režim.

Děti budou poučovány o předcházení úrazům (zahradka, tělocvična, vycházky), péči o zdraví přiměřeným oblékáním, ohleduplnosti při nachlazení a seznamovány se základními zásadami první pomoci.

Silné stránky naší MŠ: pedagogické pracovnice, které jsou ochotné a přístupné získávání nových poznatků z oblasti výchovy a vzdělávání dětí a jejich uvádění do praxe rodiče, kteří iniciovali a uskutečnili vytvoření a úpravu zahrádky pro MŠ

rodiče, kteří pomáhají s drobnými opravami a organizováním akcí

Zápory a slabé stránky: chybí sborovna a šatna pro zaměstnance

Chybí více sponzorů

4. Formální kurikulum

A Téma: „Je nám dobře na světě aneb s básničkou a písničkou jde všechno líp.“

Náš vlastní školní vzdělávací program jsme nazvali „Je nám dobře na světě aneb s básničkou a písničkou jde všechno líp.“

Celoživotně ověřenou hodnotou je zdraví. Má význam pro každého a proto chceme naše děti naučit pojímat zdraví jako hodnotu a vybavit je potřebnými kompetencemi.

V dnešní době je zdraví ohroženo různými faktory, které nás obklopují, a proto je budeme podporovat vědomě ve všech jeho podobách – zdraví tělesné, duševní i sociální a ve všech činnostech v průběhu celého dne. Spolupráci s rodiči můžeme ovlivnit i životní styl rodiny dítěte.

Oblasti vzdělávání a výchovy jsou úzce propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně celek v životě nedělitelný. Naším úkolem je vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, akceptovat dítě jako jedinečnou neopakovatelnou bytost, která má právo být sama sebou, ať již dítě s talentem nebo naopak.

Náš ŠVP je zaměřen na prožitkové učení a týká se všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah je uspořádán do 10 integrovaných celků – podtémat. Tato podtémata se všechna promítají do běžného života MŠ a představují propojený celek.

Jednotlivé bloky jsou rozpracovány na tématické části, které trvají většinou jeden až dva týdny, dle potřeby dětí. Viz pravidla tvorby TVP. Lze je měnit. Jsou stanoveny cíle, ke kterým chceme dospět. Nabídka činností se vzájemně prolíná a jsou v ní zastoupeny všechny oblasti předškolního vzdělávání. Náplň práce se v jednotlivých třídách může lišit, je brán zřetel na věkové a individuální zvláštnosti dětí i třídy jako celku.

Hlavní cíle programu:

- Vytvářet podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte v MŠ
- Vychovávat dítě ke zdravému životnímu stylu
tak, aby byly u dětí, dokončující předškolní vzdělávání vytvořeny dobré a dostatečné základy k učení a poznání, k osvojení základů hodnot, na nichž je postavena naše společnost a získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost, působící na své okolí.

Klíčové kompetence dospělého člověka, ke kterým chceme přispět:

- I. Rozumí holistickému pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemoci
 - II. Uvědomuje si, že zdraví je prioritní hodnotou.
 - III. Dovede řešit problémy a řeší je.
 - IV. Má vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života.
 - V. Posiluje duševní odolnost.
 - VI. Ovládá dovednosti komunikace a spolupráce
 - VII. Aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví
- Všech

Oblasti vzdělávání, které podtémata pokrývají:

1. Podporujeme zdravý životní styl.

Jsem zodpovědný za své zdraví

C.K. 1 2 3 4 6 10 12 13 26 29 42 43

2. Učíme se rozumět přírodě, lidem, vztahům

Jsem součást přírody

C.K. 4 5 6 8 11 14 15 24 32 41 43 44 46 47
49 50

3. Žijeme ve společenství (zvládání dějů a změn, které život přináší)

Učím se zvládat, co život přináší

C.K. 7 9 18 19 28 30 31 32 33 34 37 38 39 40
41 42 49

4. Vytváříme záměrné aktivity ovlivňující životní prostředí a komunitu

Ovlivňuji věci kolem nás

C.K.14 16 17 20 21 23 26 33 36 43 45 46 50

5. Podporujeme identitu dítěte

Vím, kdo jsem a kam patřím

C.K. 1 2 3 4 5 22 27 35 46 48

B Podtémata - hlavní společné bloky jsou zpracovány pro všechny věkové

skupiny:

Tato podtémata se pravidelně v životě dítěte opakují a reagují na události a dění v okolí dítěte.

Kluci a holky z naší školky
Podzim v zahrádce i na poli
Barvy podzimu
Vánoční čas přichází zas
Svět pod bílou peřinou
Radujeme se a veselíme ve školce i doma
Jaro, jaro, kde se vzalo
Děti se radují, že po světě cestují
Jen si děti všimněte, co je krásy na světě
Ahoj školko, ahoj kamarádi

C Podtémata - jejich charakteristika, pedagogický záměr, přiřazené cílové kompetence podpory zdraví, tématické části

Kompetence v průběhu celého roku, jejichž naplňování prolíná každodenními činnostmi a příležitostmi a které se týkají práv dítěte, sebeobsluhy, hygieny, socializace, sebepojetí, citů, vůle, chování, bezpečnosti a společenských hodnot

- 3/2 15. Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí. **3/2**
- 3/4 17. Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku. **3/4**
- 3/5 18. K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný. **3/5**
- 3/6 19. Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby. **3/6**
- 3/4 21. Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny.
- 4/2 22. Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobit jim své chování. **4/2**
- 4/4 24. V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování. **4/4**
- 4/5 25. Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji.
19.
- 5/2 28. Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí. **5/2**
- 5/5 31. Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly. **5/5**
- 5/6 32. Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace, také dát najevo odmítavý názor nebo postoj. **5/6**
- 5/7 33. Má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit. **5/7**
- 5/8 34. Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi. **5/8**
- 5/9 35. Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky. **5/9**

- 6/1 36. Má vytvořené základní návyky společenského chování. **6/1**
- 6/2 37. Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým. **6/2**
- 6/3 38. Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a s dospělými. **6/3**
- 6/4 39. Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí. **6/4**
- 6/5 40. Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba. **6/5**
- 6/6 41. Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého. Dbá pravidel soužití. **6/6**
- 7/3 45. Chová se vstřícně a je ochotno pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých. **7/3**
- 7/5 47. U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování. **7/5**

20.

„Kluci a holky z naší školky“

Charakteristika: přivítání v MŠ, seznámení s prostředím, kamarády, pravidly soužití, orientace v režimu, sounáležitost s rodinou

Pedagogický záměr: aby se nám dobře žilo a bylo dobře na světě - pomoci dětem překonat počáteční rozpaky, usnadnit adaptaci, učit se dovednostem - naslouchání, uznávání práv druhých, včlenit se do společenství MŠ, umět se

představit, pociťovat sounáležitost s rodinou, získávat zdravé životní návyky, základní diagnostika

1. 8. Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje nebo poškozuje. **2/1**
2. 20. Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života. **3/7**
3. 21. Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny. **4/1**
4. 22. Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobit jim své chování. **4/2**
5. 35. Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky. **5/9**

Tématické části: Po prázdninách kluci, holky, spěchejte do naší školky, opakování nebo evaluační záměry a přání dětí

„Podzim v zahrádce i na poli“

Charakteristika: poznatky a činnosti týkající se podzimu (plody na zahrádkách i na polích), hygienických návyků, řečových schopností a jazykových dovedností

Pedagogický záměr: rozvíjet u dětí fantazii, tvořivost a zručnost, paměť, smysly - zrak, sluch, čich, hmat a chuť, rozlišovat kvalitu a vlastnosti, vnímat rozmanitost barev a tvarů v přírodě, vést je k pochopení sounáležitosti s přírodou a vytvářet základy zdravého životního stylu

1. 4. Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírodu podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat. **1/4**
2. 6. Má vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech). **1/6**
3. 36. Má vytvořené základní návyky společenského chování. **6/1**
4. 48. Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se. **7/6**
5. 49. Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s neživou i živou přírodou. **7/7**
6. 50. Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje. **7/8**

Tématické části: Koulelo se koulelo, červené jablíčko, Kutálí se ze dvora, takhle velká brambora, Zahradníci a podzim, Co viděla poslední vlaštovka, opakování - evaluační záměry nebo přání dětí

„Barvy podzimu“

Charakteristika: vliv počasí na přírodu a její proměny, lidské tělo a zdraví člověka

Pedagogický záměr: získávat poznatky o přírodě, změnách a souvislostech,

21.

vlivu počasí na přírodu, člověka, zvířata a ptáky, loučení se stěhovavými ptáky, život lesních zvířat a zimních spáčů, rozlišování směru a vzdáleností, orientace v prostoru a čase, poznávat své tělo a pečovat o zdraví, osvojit si zásady chování při infekčním onemocnění

1. 1. Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích. **1/1**
2. 2. Vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním, a že tyto potíže spolu mohou souviset. **1/2**

3. 11. Chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu. **2/4**

4. 16. Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti. **3/3**

5. 36. Má vytvořené základní návyky společenského chování. **6/1**

6. 27. Poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech. **5/1**

6. 43. Chce poznávat své okolí, svět. **7/1**

Tématické části: Podzimní radosti a smutky - co dokáže vítr a déšť, Veverka zrzečka a její kamarádi, Já a moje tělo - chceme být zdraví, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

„Vánoční čas přichází zas“

Charakteristika: krásné období stvořeno pro vytváření a posilování mezilidských vztahů

Pedagogický záměr: osvojovat si základní interpersonální a sociální vztahy ve společenství MŠ, rodině, obci, prožít si období příprav a těšení – advent a Vánoce (křesťanské, pohádkové,...) vytvářet estetické cítění a upevňovat lidové zvyky a tradice, porozumět emocím náladám, poznávat rozdíl mezi realitou a smyšleným příběhem, vést děti k vnímavosti k přírodním jevům v souvislosti s ročním obdobím

1. 9. Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví. **2/2**

2. 13. Má vytvořenou představu o zdravé životosprávě. **2/6**

3. 26. Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč. **4/6**

4. 30. Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat. **5/4**

5. 41. Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého. Dbá pravidel soužití. **6/6**

6. 42. Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody. **6/7**

7. 45. Chová se vstřícně a je ochotno pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých. **7/3**

Tématické části: Mikuláš, přišel s čertem na koláč, Pohádkové Vánoce, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

„Svět pod bílou peřinou“

Charakteristika: seznamování dětí se vším, co nás obklopuje a ovlivňuje a s čím se mohou setkat 22.

Pedagogický záměr: zajistit zejména u předškolních dětí maximální a harmonický rozvoj schopností a dovedností souvisejícím s rolí „školáka“, rozvíjet poznatky o povoláních, pečovat o zvířátka a ptáky, zdokonalovat se v komunikaci s ostatními a odmítnout komunikaci, která může být nepříjemná

1. 10. Chápe, že zdraví není samozřejmostí a musí je chránit. **2/3**

2. 14. Je zvědavý, má touhu poznávat. **3/1**

3. 33. Má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijátá pravidla se snaží

plnit. 5/7

4. 38. Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a s dospělými. 6/3
5. 39. Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí. 6/4
6. 47. U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování.

7/5

Tématické části: Vzpomínáme na Vánoce, Vezmeme si sáně, sedneme si na ně, Už je ze mě předškolák, Dělání, dělání všechny smutky zahání, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

„Radujeme se a veselíme ve školce i doma“

Charakteristika: Činnosti, se kterými se setkáváme denně i v průběhu celého roku

Pedagogický záměr: vést ke ZŽS, rozvíjet schopnost spolupracovat, soustředit se, koordinovat své pohyby, umět relaxovat a veselit se – karneval. Vytvářet u dětí představu o věcech, které ničí zdraví, představu o čase – dny, týdny, měsíce, ... poznat důsledky používání některých látek pro zdraví

1. 8. Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje nebo poškozuje. 2/1
2. 18. K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný. 3/5
3. 29. Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti.
4. 31. Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly. 5/5
5. 41. Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého. Dbá pravidel soužití. 6/6

Tématické části: Hurá, bude karneval, Čas - máme doma hodiny, tikají nám celé dny, Z nás bude kapela, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

„Jaro, jaro, kde se vzalo“

Charakteristika: Vstřebávání atmosféry jara, času motivovaného světem rostlin a zvířat – maximální využívání přírody v okolí MŠ.

Pedagogický záměr: seznamovat se s ročním obdobím, vytvářet pocit sounáležitosti s probouzející se přírodou, chápat, že se příroda vyvíjí a má své zvláštnosti (roste, pohybuje se, ...) udržovat a rozvíjet tradice (křesťanské, místní, ...) 23.

1. 5. Má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát. 1/5
2. 12. Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody. 2/5
3. 17. Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku. 3/4
4. 29. Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti 5/3
5. 32. Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace, také dát najevo odmítavý názor nebo postoj. 5/6

Tématické části: Co přinese vlaštovička, Putujeme s kapičkou vody, Velikonoční tradice, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

„Děti se radují, že po světě cestují“

Charakteristika: seznamování s ekosystémem, bezpečností a pravidly, se světem domácích i volně žijících zvířat.

Pedagogický záměr: pěstovat v dětech pocit sounáležitosti s přírodou živou i neživou a schopnost vážit si života ve všech jeho podobách (den Země, pěstitelské pokusy,...), seznamovat se s ekosystémem – les, louky, pole, hory, teplé kraje, pouště, třídění odpadu, vést dodržování pravidel silničního provozu, dozvědět se , že kontakty s některými dospělými mohou být nebezpečné

1. 23. Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost. **4/3**
2. 24. V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování. **4/4**
3. 43. Chce poznávat své okolí, svět. **7/1**
4. 46. Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti. **7/4**

Tématické části: Cestujeme po rozkvetlém Bukovci, Máme rádi zvířata, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

„Jen si děti všimněte, co je krásy na světě“

Charakteristika: název plně charakterizuje tento výchovně vzdělávací blok

Pedagogický záměr: osvojit si poznatky o rodině, vytvářet a rozvíjet citové vztahy sounáležitost s rodinou, kamarády, lidmi, společností, všimnout si i krásy přírody (květin...), učit se řešit problémy a odhadovat rizika

1. 15. Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí. **3/2**
 2. 19. Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby. **3/6**
 3. 28. Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí. **5/2**
 4. 40. Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba. **6/5**
 5. 46. Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti. **7/4**
- 24.

Tématické části: V mámině náručí, Na louce a u potoka, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

„Ahoj školko, ahoj kamarádi“

Charakteristika: Témata k oslavě svátku i svátků dětí

Pedagogický záměr: prostor pro dětská přání, rozvoj pozitivních vztahů k sobě, získávání sebevědomí, rozvoj psychické a fyzické zdatnosti, samostatného

přemýšlení, učit se vyslovit svůj názor, popsat své vlastnosti, uvědomovat, co se jim daří, slavit Svátek dětí, rozvíjet touhu poznávat své okolí i vzdálenější místa na malých i velkých výletech (naše planeta Země), vědět, kdo žije na loukách i u potoků

1. 3. Rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, a na jeho zdraví. **1/3**
2. 7. Uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně. **1/7**
3. 31. Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly. **5/5**
4. 34. Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi. **5/8**
5. 37. Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým. **6/2**
6. 44. Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými s různými společenstvími. **7/2**

Tématické části: Slavíme s dětmi, Velké a malé výlety, Loučíme se s předškoláky, opakování – evaluační záměry nebo přání dětí

Doplňkové programy:

Preventivní logopedické chvílky – zlepšení úrovně řečových schopností a jazykových dovedností preventivní péči

Angličtina hrou – získat povědomí o cizím jazyce, vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Máme nové kamarády v Polsku – vytváření přeshraniční spolupráce , uvádění dětí do společnosti lidí v oblasti kultury a umění u nás a v Polsku

Předplavecká výchova – zaujímat pozitivní postoj k pohybu a sportování, vytvářet zdravé životní návyky a postoje jako základu zdravého životního stylu

Lyžujeme s Mart'ánkem

D Tvorba třídního vzdělávacího programu - pravidla

- je jedním ze základních povinných dokumentů MŠ (přehledný, ve složce, k dispozici – ve třídě)
- je propojen se ŠVP
- na jeho tvorbě se podílí všechny pedagogické pracovnice
- bloky jsou rozděleny na tématické části, které trvají 1 – 2 týdny dle potřeby dětí

- písemná forma, rozpracování do tématických částí – formát A3
- vychází ze znalostí dětí, jejich individuálních potřeb (na základě diagnostiky)
- lze jej pružně přizpůsobovat realitě, výsledkům průběžného vyhodnocování nebo momentální situaci ve třídě
- je pracovním materiálem s možností vpisování, doplňování (metodický materiál), obměňování
- zodpovědnost za zpracování nesou učitelky
- během roku může být doplňován o zpracované projekty – dle potřeby nebo zájmu dětí (využit námětů a nápadů dětí, spontánních nebo nepředvídaných situací, komunitního kruhu,...)
- preferovat prožitkové učení
- reagovat na podněty rodičů (dotazník, třídní schůzky,...)
- informovat rodiče písemně na nástěnce, k čemu jsme děti vedly
- uspořádání jednotlivých částí není dáno časem, ale obsahem, lze do nich vstupovat, přeskakovat je nebo je opakovat několikrát během roku
- dodržovat dvě zásady a 12 podmínek „Podpory zdraví v MŠ“
- při tvorbě TVP vycházet z ročních období, svátků a tradic,...
- náplň práce se v jednotlivých třídách může lišit, je brán zřetel na věkové a individuální zvláštnosti dětí i třídy jako celku.

Součástí třídního kurikula jsou :

- **zpracovaná témata, tématické části**
- **kritéria pro evaluaci**
- **dílčí programy (např. preventivní logopedické chvílky, spolupráce s MŠ v Polsku, angličtina hrou, předplavecká výchova,...)**
- **organizace a režim dne**
- **charakteristika třídy – jména učitelek, počet všech dětí, věkové složení třídy počet děvčat, chlapců, předškoláků, dětí s odloženou školní docházkou,**
- **děti s logopedickými vadami, leváci a praváci,...**

26.

5. Evaluace Pravidla pro komplexní hodnocení a evaluaci

Neptejme se, kdo je lepší a kdo horší – ale zda jsme sami vynaložili své osobní maximum.

Evaluace je komplexní, zaměřena na oblasti:

- **naplňování cílů programu**
- **kvalitu podmínek vzdělávání**
- **způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání**

- práce pedagogů včetně jejich sebereflexe
- výsledky vzdělávání

Cílem je ověřovat a zlepšovat kvalitu činností, včetně podmínek školy.

Evaluace mateřské školy Bukovec					
Koho - co	Kriteria	Nástroje	Kdy - jak často	Kdo	
Podmínky	<u>INDI</u>	Sebereflexe	Denně	učitelka	
RVP 7		Zpětná vazba témat.		učitelka	
ZMŠ 12	-	části	Po ukončení	-	-
		Hodnocení třídy	1x ročně	učitelka	
Procesy	INDI	Kontrolní činnost	4 x ročně	ved.uč.	
		Hospitace - vzájemné	2 x ročně	učitelky	
	Znaky prožitkového učení	Vedení záznamu o dětech - vývoji	průběžně	učitelka	
		Sebeevaluace	1 x ročně	učitelka	
Výsledky	INDI	Dotazník INDI	1 x za 3 roky	všichni zaměst.	
	1. sada	Dotazník pro rodiče	Minimálně	učitelky	
	tabulek		1 x za 3 roky	rodiče	

1. Hodnocení ve vztahu k dítěti :

Vstupní informace o dítěti

Na začátku školního roku využijí p. učitelky **individuálních rozhovorů s rodiči nových dětí o jejich dětech**, které si poznamenají a pak doplňují v **Záznamech o pozorování dítěte** o průběžná pozorování, zajímavá zjištění, projev,...

27.

Záznamy o pozorování dítěte diagnostika, hodnocení dosaženého vzdělání dětí

- vedou paní učitelky na třídách o všech dětech (+ -)

3x ročně – na začátku školního roku, v pololetí a na konci školního roku a dále dle potřeby, vzniklých situací.

Denně - vyhodnocování provádí učitelky průběžně – ústně (zpětná vazba)

Využívají: společné konzultace s další učitelkou o dětech ve třídě,

rozbory situací, ...

důraz na zajišťování učení prožitkovou formou :

znaky PU- spontaneita (vlastní puzení k činnosti)

- objevnost (pronikání do reality, radost z poznávání)
- komunikativnost (verbální i neverbální složka)
- prostor pro aktivitu a tvořivost
- konkrétní činnosti: manipulace, experimentování a hra
- celostnost (účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér)

Byly nabízené činnosti přiměřené úrovni a zájmu dětí?

dítě se chtělo zúčastnit,...

musela jsem je k činnosti vybízet,...

odmítlo.....

příště.....

S pomocí obecných cílů – co se učí, s jakou hodnotou se setkává, zda má prostor pro samostatnost

Kdykoliv v průběhu dne si může položit výše uvedené otázky a operativně korigovat své působení směrem k požadované kvalitě.

použitá organizace- vyhovující, změnit,...

pomůcky – dostatečné, málo, zvolit jiné, jaké,...

Individuální výchovně vzdělávací plány

-vypracovávají dle potřeby paní učitelky dětem s odloženou školní docházkou.

Vycházejí ze zprávy z Pedagogicko psychologické poradny .

1x čtvrtletně nebo dle potřeby.

2. Hodnocení ve vztahu k pedagogům – kvality jejich práce

Hodnocení kvality práce pedagogů probíhá formou hospitací a vzájemných hospitací dle „**Plánu hospitací**“

2x ročně , dle potřeby více

3. Hodnocení ve vztahu k sobě – sebehodnocení kvality své pedagogické práce

Podkladem sebehodnocení :

indikátor č.1 Učitelka podporující draví

na kolik se daří organizovat vzdělávací činnosti prožitkovým způsobem

návrhy změn

DVPP

28.

a) **Paní učitelky denně (ústně)** hodnotí:

Bylo dobře naplánováno?

- směřovaly nabízené činnosti k naplnění plánovaných kompetencí
- směřovaly nabízené činnosti k naplnění dílčích cílů
- v příštím plánu myslet na...

Odpovídalo zpracované téma potřebám a zájmům dětí?

- promítlo se téma do spontánních činností dětí
- do dětské komunikace
- do interiéru třídy – práce dětí
- do rodin dětí

- příští téma by mělo být...

b) **Vedoucí učitelka** hodnotí práci stručně – *splněno x nesplněno* + -
podle plánu kontrolní činnosti.

Hodnocení tříd: - 1 x ročně jako podklad pro hodnotící zprávu celé školy
Podkladem: sebehodnocení uč. se opírá o indikátor č. 1 Učitelka podporující zdraví
Zpětná vazba tématických částí
Záznamy o dětech

Pedagogické rady – dle potřeby školy, hodnocení podmínek ŠVP, TVP

Metody hodnocení a evaluace, které mohou p.učitelky uplatnit :

Pozorování, opakované pozorování
Rozhovor s dítětem, rodičem, odborníkem
Komunitní kruh
Rozbor herních aktivit, procesu učení
Rozbor jazykového projevu – úroveň komunikace
Rozbor dětských prací a výtvorů
Rozbor chování a jednání dítěte ve skupině, vztahy, postavení dítěte ve skupině
Rozbor vlastní pedagogické práce
Složka PL, kresba postavy, šanon dítěte
Portfolio
Dotazník,...

29.

Příloha č.1 ŠVP:

Konkretizované očekávané výstupy RVP PV

Materiál „Konkretizované očekávané výstupy“ doplňuje dokument Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV).

Konkretizované očekávané výstupy rozpracovávají a zpřesňují jednotlivé očekávané výstupy v rámci vzdělávacích oblastí v RVP PV, které jsou popsány v optimální úrovni a které lze považovat pro děti na konci předškolního období za žádoucí.

Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo zcela jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat.

S pomocí konkrétních očekávaných výstupů stanoví pedagogové v rámci integrovaných bloků cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplňování očekávaných výstupů smysluplná a účelná. Ke snadnější orientaci jsou výstupy kódovány, uspořádány nejen do pěti vzdělávacích oblastí RVP PV, ale v jejich rámci dále utříděny do konkrétnějších „podoblastí“ rozvoje a učení dítěte. Protože vzdělávací oblasti v RVP PV se vzájemně prolínají, jsou i některé očekávané výstupy uváděné v jednotlivých vzdělávacích oblastech provázané, popř. se do určité míry opakují. Dále jsou očekávané výstupy uvedeny ve zkrácené podobě a pojmy, které upřesňují očekávaný výstup, se posouvají do kategorie konkretizovaný výstup.

Struktura:

5.1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

5.2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

5.2.1. Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

5.2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představitost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání
- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace
- Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

5.2.3. Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

5.3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- Komunikace s dospělým
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
- Sociabilita

5.4. Dítě a společnost (oblast sociokulturní)

- Společenská pravidla a návyky
- Zařazení do společenství
- Kultura, umění

5.5. Dítě a svět (oblast environmentální)

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.1 Zachovávat správné držení těla</p> <p>5.1.2 Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí</p> <p>5.1.3 Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla</p> <p>5.1.4 Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru</p> <p>5.1.4 Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>postavit se zprůma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i> - <i>běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i> - <i>vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i> - <i>otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i> - <i>zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i> - <i>házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí</i> - <i>užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i> - <i>pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i> - <i>pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i> - <i>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i> - <i>pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i> - <i>být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i> - <i>pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i> - <i>doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku</p> <p>5.1.14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</i> - <i>tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím</i> - <i>vést stopu tužky při kresbě, apod.</i> - <i>napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena</i> - <i>pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)</i> - <i>zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textílem, modelovací hmotou)</i> - <i>kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů</i> - <i>zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)</i>

Podoblast	Sebeobsluha
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.8 Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky 5.1.9 Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník) - samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky - samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek - postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky - udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

Podoblast	Zdraví, bezpečí
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.10 Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem 5.1.11 Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí 5.1.12 Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy 5.1.13 Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí 5.3.13 Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) - mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách - znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek - uvědomovat si, co je nebezpečné - projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám - chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) - znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávát pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci) - vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) - bránit se projevům násilí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.1.1 Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči 5.2.1.2 Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

	<p>5.2.1.3 Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>5.2.1.4, 5.2.1.7 Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat</p> <p>5.2.1.5 Domluvit se slovy</p> <p>5.2.1.6 Porozumět slyšenému</p> <p>5.2.1.10 Sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>2.1.11 Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i> - <i>vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu</i> - <i>znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)</i> - <i>mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí</i> - <i>používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky</i> - <i>dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)</i> - <i>dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)</i> - <i>sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat</i> - <i>předat vzkaz</i> - <i>chápat jednoduché hádanky a vtipy</i> - <i>poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu</i> - <i>poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)</i> - <i>rozkládat slova na slabiky</i> - <i>vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova</i> - <i>rozlišit krátké a dlouhé samohlásky</i> - <i>znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit</i> - <i>vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Vnímání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.6 Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů</p> <p>5.2.2.1. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimati si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>5.2.2.5. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)</i> - <i>rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus</i> - <i>sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky - správně reagovat na světelné a akustické signály - rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) - odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat - rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.2 Záměrně se soustředit a udržet pozornost</p> <p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>5.2.2.10 Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint) - dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost - udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech - uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím - zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu - zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho - záměrně si zapamatovat a vybavit si prožitě příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii) - pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso) - zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek - uplatňovat postřeh a rychlost

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.13 Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie - spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného - vyjadřovat fantazijní představy - dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)

	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.) - vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii) - tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) - s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny) - dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek - navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...) - experimentovat s výtvarně netradičními materiály - využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí - improvizovat a hledat náhradní řešení
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.5 Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité 5.2.1.16 Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení) - pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz roždělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.) - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky) - sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů - objeovat význam ilustrací, soch, obrazů - poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol) - napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.) - napodobit některá písmena, číslice - poznat některé hudební znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.9 Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy 5.2.2.9 Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět - rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů - orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed) - orientovat se v prostoru podle slovních pokynů - orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) - rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) - rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.8 Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat</p> <p>5.2.2.4 Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný) - rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký) - porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztržít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) - orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků - posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně) - chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček) - chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky - řešit labyrinty (sledovat cestu)

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Řešení problémů, učení
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.11 Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně</p> <p>5.2.2.12 Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>5.2.1.20 Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film</p> <p>5.2.2.6 Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>5.2.2.7 Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>5.2.3.8 Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i> - <i>jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i> - <i>projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích</i> - <i>verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přicházet s vlastními nápady</i> - <i>projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat</i> - <i>nechat se získat pro záměrné učení</i> - <i>odlišit hru od systematické povinnosti</i> - <i>zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>
--	---

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebevědomí a sebeuplatnění
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.1 Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>5.2.3.2 Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině</p> <p>5.2.3.5 Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci</p> <p>5.2.3.11 Podílet se na organizaci hry a činnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)</i> - <i>zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé</i> - <i>samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)</i> - <i>respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých</i> - <i>uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je</i> - <i>umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)</i> - <i>snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor</i> - <i>umět kooperovat, dohodnout se s ostatními</i> - <i>přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)</i> - <i>nebát se požádat o pomoc, radu</i>

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebeovládání a přizpůsobivost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.4 Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>5.2.3.6 Uvědomovat si svoje možnosti a limity</p> <p>5.2.3.7 Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje</p>

	osobní pokroky (sebehodnocení)
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit) - odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné - plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč) - hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem - přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit - přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci - umět se přizpůsobit změnám

	Sebepojetí, city, vůle
podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení</p> <p>5.2.3.12 Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky</p> <p>5.2.3.13 Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování</p> <p>5.2.3.15 Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>5.2.3.16 Zachytit a vyjádřit své prožitky</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - odložit splnění osobních přání na pozdější dobu - odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc) - přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit - přijímat pokyny - plnit činnosti podle instrukcí - přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese - projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.) - přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek) - přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek) - umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) - Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (SOCIÁLNÍ)

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy z RVP	5.3.1 Navazovat kontakty s dospělým

PV	
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem) - spolupracovat s dospělým - respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky) - obracet se na dospělého o pomoc, radu atd. - rozlišovat vhodnost oslovování i tykáni a vykání

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.3.8 Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem</p> <p>5.3.9 Spolupracovat s ostatními</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému) - chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat - vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat - spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7. - využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.3.5 Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>5.3.7 Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>5.3.10 Respektovat potřeby jiného dítěte</p> <p>5.3.6 Chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>5.3.4 Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení - všít si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se) - chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené - k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho) - porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost) - nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout - bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu) - uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří) - spoluvytvářet prostředí pohody - respektovat rozdílné schopnosti

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>důvěřovat vlastním schopnostem</i> - <i>cítit sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídnout pomoc</i>
--	---

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIOKULTURNÍ)

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.1 Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi</p> <p>5.4.8 Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat</p> <p>5.4.11 Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i> - <i>zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenovat povahové vlastnosti</i> - <i>pochopit funkci rodiny a jejich členů</i>

podoblast	Zařazení do třídy/do skupiny/
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.2 Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>5.4.4 Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>5.4.6 Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i> - <i>reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i> - <i>vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i> - <i>navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</i> - <i>cítit se plnohodnotným členem skupiny</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí</i> - <i>být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu</i>
--	--

podoblast	Kultura, umění
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.13 Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky</p> <p>5.4.14 Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik</p> <p>5.4.15 Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální</p>
Rozpracované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i> - <i>vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění</i> - <i>všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i> - <i>vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

Podoblast	Poznatky, sociální informovanost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.1 Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí</p> <p>5.5.4 Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>5.5.5 Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>5.5.6 Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují - rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje) - mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice) - uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný - mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události) - mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.) - mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách) - chápat základní pravidla chování pro chodce - mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
--	---

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.7 Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>5.5.8 Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování - vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozené se tomuto dění přizpůsobovat - ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.10 Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat</p> <p>5.5.9 Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>5.5.11 Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí - uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu) - všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod. - spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně) - být citlivý k přírodě

--	--